

גן החיות התנ"כי בירושלים ע"ש משפחת טיש
حديقة الحيوان اورشليم القدس باسم تيش
THE TISCH FAMILY ZOOLOGICAL GARDENS IN JERUSALEM

בשיתוף הקרן לירושלים

פרושי

ספטמבר 2010 גליון מס' 111

סומית הגליל - סיפור מסע לירושלים

בארץ, מתבטא גם בעיסוק בבעלי חיים נוספים המצויים בסכנה בארץ כמו : נאוויית ים המלח, אמנונית יוסף, מיני דו-חיים והלוטרה המצויה. רשות הטבע והגנים גייסה למען התוכנית את פרופ' משה צורנמל מהאוניברסיטה

העברית, "הכהן הגדול" של הסרטנים וחסרי החוליות המימיים, שהעמיד את כל ניסיונו ומרצו לטובת תכנון מרכז הרבייה בגן החיות. בסוף חודש יוני יצאה משלחת בדרכה הארוכה מירושלים לצפון הכנרת לאסוף קבוצת סרטנים ראשונה ממימי המעיין למרכז הרבייה. אנשי "מקורות" המתפעלים את האזור, התגייסו גם הם למשימה החשובה. בבוקרו של יום נפגשו כולם בפתח המעיין באזור טבחה. מבנה תת-קרקעי לקליטת מי המעיין - שנבנה לראשונה עוד בתקופה הרומית, שב, שופץ ושוחזר מספר פעמים לאורך ההיסטוריה, עד השיפוץ האחרון שדאגה לו חברת "מקורות". אל בריכת האגירה התת-קרקעית, המנקזת את מי המעיין המצוי במערכת מחילות תת-קרקעיות ומנהרות חשוכות כמעט לחלוטין ירדו בסולם: דר' נועם ורנר - זואולוג גן החיות ואוצר הדגים בגן, יפתח סיני-אקולוג מרחב גליל תחתון של רשות הטבע והגנים, ושי דורון-מנהל גן החיות התנ"כי, וחיפשו בחשיכה סרטנים עיוורים. ביד כל אחד רשת קטנה - המיועדת לאקווריום ביתי וביד

צילום: שי דורון

השנייה פנס. הסרטנים אמנם עיוורים, אבל הם רגישים לכל תנועה במים ולכל קרן אור החודרת את האפלולית של הבריכה התת-קרקעית. לאחר כמעט כשעתיים, הושלם הדייג. חמישה סרטנים הוכנסו לקופסאות גלידה ריקות שמולאו במי המעיין. בזירות הם הועלו במעלה הסולם ובשלב זה נכנסו לפעולה האנשים היעילים והמנוסים של "מקורות". היועץ המדעי של מרכז הרבייה פרופ' צורנמל המליץ שהסרטנים יגיעו לירושלים בתוך מי מעיין מקוריים בלבד. הדרך חזרה לבירה הייתה ארוכה. צריך היה לעצור ולבדוק שהסרטנים לא מתקשים בטילטולי הדרך. לסחוב בעליה, גם עם מדובר בטנדר חדיש, שני קוב מי מעיין מליחים - זו משימה לא פשוטה - בטח בעליה לכיוון ירושלים מאזור ים המלח לאחר הנסיעה האיטית בכביש הבקעה... בצהרי היום, הגיעה כל המשלחת המכובדת לגן החיות. המשאבות עבדו שוב ומילאו את המיכלים במי המעיין שהגיעו במסע המוזר למרכז הרבייה בירושלים. הסרטנים הוטבלו לאקלום של דקות ארוכות, עד אשר שוחררו סופית לתוך המיכלים הקבועים במרכז הרבייה. בחודשים הקרובים יצטרפו אליהן עוד 20 ובסה"כ - גרעין המייסדים ימנה 25 סרטנים עיוורים. אחר כך יחכו כולם לדורות המשך. בעיקר יקוו כולם שלא יהיה לסומיות ה"ירושלמיות" תפקיד מעבר להישארותם ב"כספת" כאוצר יקר. כולם מקווים שאת סומית הגליל ניתן יהיה לשמור במקום היחיד והכי טבעי עבורם בעולם - מעיין עין נור, לחופה הצפוני של הכנרת.

חיפוש סומיות במערה תת-קרקעית. צילום: שי דורון

סומית הגליל הינו סרטן החי רק במקום אחד בעולם - במעיין עין נור בצפונה של הכנרת, המצוי במתחם כנסייה בטבחה. סומית הגליל, שכל גודלו מגיע לכמה סנטימטרים בבגרותו (5-7 ס"מ), הינו סרטן עיוור, ללא עיניים, ומכאן

שמו. הוא חי בתוך מעיין הנובע מתוך סדרת מחילות ומערות תת-קרקעיות, הרחק מאור יום וצבעו לבנבן עד שקוף המאפשר מעיין מבט על איבריו הפנימיים. זהו שריד נדיר מים קדום שכיסה את הסביבה ואת מזונו הוא מוצא על קרקעית המעיין התת-קרקעי שבו הוא חי. ומה לגן החיות ומין קטן ועיוור של סרטן? ובכן, לפני כשנה צלצל הטלפון במשרדו של מנהל גן החיות התנ"כי. על הקו היה דר' יהושע שקדי-המדען הראשי של רשות הטבע והגנים: "חייבים להציל את 'סומית הגליל'. חייבים להציל את 'הסרטן העיוור'". הוא הסביר שאוכלוסיית סומית הגליל מאוימת. שנות הבצורת הארוכות, הירידה במפלס המים במעיין, יחד עם החשש שבעקבות תופעות אלה יהיה שינוי גם במליחות המעיין (שהרי מדובר באחד מהמעיינות המליחים לחופי הכנרת), מסכנים את עתיד הסרטן. אולי זה נשמע פשוט, אולי זה לא מדיר שינה מעיני רוב הקוראים, אבל

דבר אחד ראוי לזכור - סומית הגליל הוא מין אנדמי רק לעין נור - המקום היחיד בעולם בו נמצא בעל חיים זה. העובדות האלה הביאו את גן החיות התנ"כי להחלטה להתגייס ולהעמיד לרשות מנהלי הפרויקט את מיטב ניסיונו הארוך בתחום שימור בעלי חיים המצויים בסכנת הכחדה. המטרה - לנסות ולהבטיח את המשך קיומו של מין זה. שני שלבים לפרויקט. הראשון והמייד - הקמת גרעין רבייה לסומית הגליל בגן החיות התנ"כי. השני - החשוב והמרכזי, והקריטי לעתיד - שימור בית הגידול הטבעי ואוכלוסיית הסרטנים שבמעין עין נור. זה ייעשה בעיקר על ידי ניטור קבוע של המעיין ואוכלוסיית הסרטנים במקום עצמו. זה פרויקט ארוך, יקר ומרתק הדורש מקצועיות רבה ושיתוף פעולה בין רשות הטבע והגנים ואנשי השטח של חברת "מקורות" המתחזקים את המקום, בליווי אקדמי. הכוונה למקם

בתוככי המעיין על כל מקורותיו והסתעפויותיו התת-קרקעיות, מערכת ניטור שתוכל לעקוב אחרי אוכלוסיית הסומיות. המערכת תוכל גם לעקוב אחר איכות המים, הרכבם ומליחותם ותאפשר מדידת נתונים קבועה ובמידת הצורך לנסות לתת פתרונות בזמן אמת. בזכות מענק כספי של רשות הטבע והגנים, ומשאבים רבים שגייס גן החיות מתורמיו ותומכיו, הוקם בגן החיות מרכז לשימור עתידי של סומית הגליל, בתוך המתחם החדש שנפתח לאחרונה - "סיפורה של טיפה". חלק מהמגמה וכיוון העבודה החדש של גן החיות למען שימור בתי הגידול המימיים

The Jerusalem Biblical Zoo - For the Conservation of Nature in Israel

Over the years the Jerusalem Biblical Zoo has become a major promoter of nature conservation activities throughout Israel, far beyond the geographical confines of the zoo itself, using various methods: raising public awareness, education, breeding, reintroduction and research, working in conjunction with organizations such as the INNPPA, the SPNI and academic research institutions. It allocates many resources, by means of donations from Israel and abroad; through its Friends Association, and through the Biblical Zoo research grant fund named after its founder, the late Professor Aharon Shulov. The zoo has decided to focus on programs for species native to Israel that have recently become extinct or are in grave danger of doing so:

The Negev Tortoise:

Critically Endangered in Israel. The Biblical Zoo is conducting a years-long program combining genetic research, field research and field surveys with the establishment of a breeding nucleus at the zoo.

photo: Adi Phillipsborn

Blind prawn:

Critically Endangered in Israel. The blind prawn is a species of crustacean that lives **only** in one underground spring on the Northern shores of the Sea of Galilee. In response to an appeal by the INNPPA, a breeding nucleus of blind prawns was established at the zoo, behind the scenes in the Wet Side Story exhibit. Specimens from the wild were brought to the zoo, constituting a preservation "bank" for these rare crustaceans. (see article on front page).

Griffon vulture: Vulnerable in Israel. The National Breeding Center of Birds of Prey is located at the zoo, behind the scenes. All vulture eggs from breeding facilities throughout Israel and, in recent years, from nests in the wild, are brought to the center to ensure that the chicks will develop safely. The chicks that hatch at the center every year are placed in the care of foster pairs of vultures intended for future release into the wild.

Dead-Sea tooth-carp: Critically Endangered. This unique fish species lives only in the springs adjacent to the Dead Sea. It is found nowhere else in the world, and is in grave danger of extinction because of the deteriorating condition of the Dead Sea and habitat destruction. Research, the establishment of a breeding nucleus in the Wet Side Story compound and the reconstruction of the fish's natural habitat in Neot Hakikar region are some of the activities undertaken by the zoo in an attempt to save the species from extinction in the only place in the world where it can be found!

Eurasian otter: Critically Endangered in Israel. The INNPPA, the SPNI and the Jerusalem Biblical Zoo are working together on a long-term project designed to save the otter. In a dramatic and unusual move, the breeding nucleus was captured in the wild and placed in a special facility established at the zoo with funds raised by the Friends of the Zoo.

Mesopotamian fallow deer: Reintroduced into the wild in recent years. The Zoo has one of the largest breeding nuclei of Fallow deer, which disappeared from the local landscape at the end of the 19th century. The zoo is involved in reintroduction of the deer into the wild, in the Nahal Kziv area in North-Western Galilees and Nahal Sorek in the Jerusalem hills.

Together with other zoos and nature conservation organizations throughout the world, the Jerusalem Zoo is participating in other worldwide initiatives in effort to conserve other animal species threatened by extinction.

כל מי שבא בשערי הגן מכיר את קופי הסיאמנג, אשר גרים על האי בלב האגם שבגן החיות. כל מי ששמע את קולותיהם לא יכול להישאר אדיש. רבים מתקשים להאמין שמדובר בקולות טבעיים לחלוטין. פעמים רבות נשאלים עובדי הגן אם הקולות האלו הם טבעיים, תוך כדי שהם מחפשים בעיניהם איזה רמקול סודי או מערכת הגברה בין העצים. לא כולם ממש מאמינים כשעונים להם שכן, אלו קולות טבעיים לחלוטין! הקולות הרמים מופקים בעזרת שק גרוני מתנפח, המתפקד כתיבת תהודה, המפיקה את מגוון הקולות, הצעקות או השירה. היה אפילו מבקר שכתב מכתב תלונה רשמי - שאין זה ראוי שבמקום יפה ורגוע כל כך, שלוות המבקרים תופר באמצעות קולות מלאכותיים... קופי הסיאמנג חיים בטבע ביערות הסבוכים שבאיי אינדונזיה, ומתקשרים ביניהם ועם קבוצות אחרות בעזרת הקולות, ויש האומרים קולות שירה, בעוצמה ובמנעד מדהימים. זאת מכיוון שאין להם אפשרות לראות אחד את השני במרחק של יותר מכמה מטרים בודדים ביער העבות. קופי הסיאמנג, השייכים למשפחת הגיבונים, מצויים בסכנת הכחדה בטבע, בשל הרס בתי גידול שלהם באינדונזיה. לאחרונה, חלו מספר שינויים דרמטיים במשפחת הסיאמנגים על האי

עוד כוחם בגרונם. צילום: ששון תירם

שבגן, שהיא בעצם המשפחה הותיקה בגן החיות. הזוג "אליוט" ו"מלאקה", אשר הביאו לעולם 4 צאצאים זכרים ("טוב") היה הצבר הראשון של גן החיות התנ"כי במיקומו החדש במלחה), הגיע לשיבה טובה, והוא עובר בקרוב ל"דיר מוגן", כיאה לזוג קשישים שתרים כל כך הרבה לחברה... את מקומם על האי יתפוס זוג סיאמנגים צעיר: "ביני-ג'או" הפורטוגלית מגן החיות בליסבון ו"ריצ'ארד" הצבר שנולד כאן על האי בירושלים. "אליוט" ו"מלאקה" הקשישים כבר לא יכולים להביא צאצאים לעולם, ומכיוון שהסיאמנגים שייכים לתכנית עולמית לשימור וריבוי של המין, הוחלט שהגיע הזמן לאפשר ל"ריצ'ארד" הצעיר ולבת זוגו המשודכת, להקים משפחה לתפארת. "ריצ'ארד" ו"ביני-ג'או" יקבלו את האי בעוד כמה שבועות. "ביני-ג'או" הגיעה לפני כחודש מליסבון והשידוך עלה יפה. הם זוג משמיימים וכבר אפשר לשמוע אותם שרים וצועקים מתא ה"יחוד" הנמצא מאחורי הקלעים. עכשיו, המבקרים כבר מתבלבלים לגמרי, כי הקולות הרמים נשמעים משני צידי הגן... אך הסיפור לא נגמר כאן. ל"ריצ'ארד" יש שלושה אחים גדולים ממנו. "טוב" הבכור, יצא לשידוך בגן חיות בצרפת. "דילן" היה בדרכו ליוהנסבורג, אבל השני "כריסטופר", נסע בזמנו לליסבון, ושם ניסו לשדך אותו עם... "ביני-ג'או". רק שהיא כל כך נבהלה ממנו שהיא ברחה כל עוד נשמתה בה ולא הסכימה בשום אופן לשידוך. עד שהגיעה לירושלים. ודווקא אחיו הצעיר "ריצ'ארד" - עדין ומתחשב, מצא חן בעיניה מיד. התקווה הירושלמית, שהזוג הצעיר יבנה את ביתו במהרה בירושלים.

הגלגלנה בדרך אלינם...

יונתן. מנחה סדנאות הגלגלנה. מביא את גן החיות אליכם הביתה! הוא ישתף אתכם בסודות הגן - משאגותיו של האריה ועד נובי היפופוטם, מזוחלים ועד הרפתקאות הפילים. דגש מיוחד ניתן לנושאי שמירת טבע ומודעות לסביבה. הפעילות כוללת מפגש חווייתי עם בעלי חיים קטנים וידידותיים ומתאימה לכל אירוע וגיל: גני ילדים, בתי ספר, ימי הולדת, מבוגרים, קשישים ואוכלוסיות בעלי צרכים מיוחדים -

לכולנו

• התקשרו אכשיו כדי לתאם מפגש! 050-6478878 •

Wishing you all a Happy New Year,
a year of growth,
nature and preservation.

Join us on
facebook.

"רוון" התפירון

"רוון" התפירון הגיע לגן החיות לפני 12 שנה, פצוע מן הטבע. מאז, הוא השתקם, וחי לבדו, ללא בת זוג או קרובי משפחה בצפריית עופות הביצה. למרות השיקום, "רוון" היה מוגדר כ"בעל נכות קלה", והיה חשש לשחררו

חזרה לטבע. כל הניסיונות שנעשו לאורך השנים למצוא לו בת זוג, נכשלו. מסתבר שאין תמירונים בשבי, בגני חיות. התפירון הוא עוף גדה קטן, נוצותיו בצבע שחור-לבן, ורגליו הדקיקות אדומות וארוכות, מכאן השם תפירון. לפני זמן מה, שמח לגלות "רוון" דיירים חדשים בתצוגה. לצפריית עופות הביצה, הגיעה משפחה של סייפנים, מין אחר של עופות גדה, קרובי משפחה של התמירונים. "רוון" התלהב, וחיפש מאוד את קרבתם. לצערו הרב, הסייפנים לא ממש התייחסו אליו, וקרוב המשפחה אדום הרגליים מצא את עצמו דחוי ונעלב. הוא הרגיש קצת כמו "הברווזון המכוער" ובתמורה החל להציק להם ולהפריע להם, במיוחד בעונת החיזור. הסייפנים מאוד עדינים והמטפלים פחדו שהצקות של "רוון" יגרמו לפגיעות בגוף וללחץ. למרות שהוא היה שם לפניהם, הוחלט להרחיק את "רוון" מן התצוגה. מיכל ארז, ראש מחלקת הציפורים העלתה את הרעיון שאולי ניתן יהיה להשיב את "רוון" התפירון סוף סוף לטבע, כי הפגיעה שלו כבר חלפה ונשכחה מזה שנים. "רוון" הובא למעגן מיכאל, ושוחרר יחד עם להקה של תמירונים. תוך שניות ספורות הוא הצטרף אליהם בשמחה. הוא מיד החל להוכיח לכולם, תמירונים ואנשים כאחד שהוא לא ברווזון מכוער, ולא תמירון צולע. הוא קיפץ בשמחה, פרש כנפיים ועף אל

צילום: מיכל ארז. סייפן.

צילום: מיכל ארז. "רוון" התפירון.

על להקת התמירונים קיבלה אותו בשמחה וגם בהפתעה. "הגיע הזמן!" צייצו אליו התמירונים המופתעים, "איפה היית כל השנים?". ובזמן שכולנו כבר סיימנו את החופש הגדול וחזרנו לשגרה, "רוון" התפירון התחיל סוף כל סוף את החופש הגדול שלו, ואנו מאחלים לו שלא יגמר לעולם.

אדום עולה!

כבר עברה יותר משנה מאז פתיחתה של תצוגת הבזים האדומים בעזרת תרומתם הנדיבה של אגודת ידידי גן החיות התנ"כי. התצוגה המקסימה ממוקמת בתחילת מסלול הצפרות, ומנסה לדמות את המקום העיקרי שבו

תצוגת הבזים האדומים. צילום: ששון תירם.

הבז האדום מקנן - בין קירות בתי אבן ישנים. התצוגה נבנתה כחזית בית בשכונת מורשה בירושלים (מוסררה), שבעבר הייתה אזור קינון מרכזי לבזים האדומים בירושלים. עם גדילת העיר והתרחקות אזורי הצייד של הבז האדום אוכלוסיותיו בארץ הולכות ומצטמצמות, כמו בשאר העולם, בשל פגיעה באתרי הקינון, הרס בתי גידול ושימוש בחומרי הדברה. כיום מוגדר הבז האדום כמין פגיע על-ידי הספר האדום של החיות בסכנת הכחדה בארץ ובעולם. בכדי לסייע לשמירה על מין זה חבר גן החיות התנ"כי לארגונים כמו רשות הטבע והגנים והחברה להגנת הטבע וכן לגנים זואולוגיים אחרים ומוסדות אקדמיים בארץ. גן החיות מימן מחקרים על המין ובמרכז הארצי להדגרת ביצי עופות דורסים הפועל בגן החיות מדגיר הגן ביצים של בזים אדומים. הגוזלים הבוקעים מגודלים ביד ומשוחררים בתום תקופת גידולם חזרה לטבע ובנוסף, בכל שנה מגיעים לגן החיות מספר בזים אדומים שנפגעו או גוזלים שפרחו מהקן טרם זמנם. פרטים אלו מטופלים בגן החיות ולאחר שיקומם משוחררים גם הם לטבע! בתצוגה מוחזק גרעין רבייה שצאצאיו יושבו גם הם לטבע בירושלים ובכל רחבי ישראל. הקבוצה שבגן החיות מונה 11 פרטים. הזוגות שבתצוגת הבז האדום הטילו השנה 13 ביצים, אשר נלקחו כולם למדגרת העופות הדורסים שבגן החיות. למרות הבקרה הממוחשבת של המדגרות המלאכותיות, בקעו רק שתי ביצים, אשר שרדו והגיעו לבגרות. הסיבה המשוערת למספר הבקיעות הנמוך הוא שהזוגות שבגן הם יחסית מבוגרים ואולי לכן הביצים לא התפתחו. על כן, הצעירים שהצליחו לגדול במדגרה, הוחזרו לתצוגת הבזים שבגן, במטרה לעבות את גרעין הרבייה ב"דם צעיר". באביב הקרוב, עם הגיעם לגיל שנה, נוכל לדעת את מינם של הפרטים הצעירים, שכן לבזים אדומים יש הבדלים חזותיים בין הזכרים לנקבות. לזכרים יש ראש אפור-כחלחל, כאשר צבע הנוצות הכחול ממשיך חלקית גם באברי התעופה. החזה והכנפיים של הזכר בצבע חום-אדמדם, ומכאן שמם. הנקבות הם בצבע חום בהיר מפוספס, בדומה לבז מצוי. בין בז מצוי לבז אדום מבדילים בעיקר באמצעות הציפורניים: לבז אדום יש ציפורניים בצבע בהיר ולבז מצוי יש ציפורניים בצבע שחור. אנו מקווים שבשנה הבא נזכה למספר בקיעות גדול יותר, ואז נוכל גם לשחרר בזים צעירים לטבע. בביקורכם הבא בגן החיות, אל תשכחו לבקר בפינת החמד הקטנה שבמסלול הצפרות.

חדשות האוסף הזואולוגי

קופים: "הוגו" - שאגן זכר צעיר הורחק על ידי אביו מהמשפחה ואנחנו מחפשים כעת בית עבורו.

אוכלי עשב: טפירה צעירה נולדה בחצר הדרום אמריקאית. - שני עופרי היחמורים האחרונים לשנה זו נולדו מאוחר במהלך הקיץ. - 4 יחמורים יצאו לשחרור בנחל כזיב. - שני יעלים מתו לאחר ניסיונות ארוכים להצילם. - אפרוחי יענים הגיעו מהספארי ברמת גן, כשיגדלו יעברו לחצר האפריקאית.

חצר האוסטרלית: מין חדש של זוחלים: זוג כח ארגוס מוצג במקום החומטים והחרדונים. - נקבת הקיאה הצעירה מתה במפתיע, במקום הקיאות מוצגים כעת תוכיי אקלקטוס שבקעו בגן.

ציפורים: גוזל הנשר שאומץ על ידי זוג נשרים בצפריית הביצה, עתיד לצאת בימים הקרובים לחי בר כרמל לקראת שחרורו לטבע. - 4 גוזלי פינגוין בקעו לאחרונה. - לורים: החל תהליך אכלוס צפריית הלורים החדשה שתאפשר האכלת תוכים מרשימים ועדינים אלו על ידי המבקרים בקרוב. - שני ביצי ארה כחול-צהוב בקעו. - הגיע עקב עיטי חדש לגן החיות. **ביתן חיות קטנות:** תצוגת צפרדעי האמזונס והמרמוסטטים שופצו. **פילים:** ההכנות לקראת העברתו של "גבי" הפילון לטורקיה תופסות תאוצה. העברה מתוכננת לתחילת חודש אוקטובר.

צוות גן החיות מתנדביו וידידיו מאחלים לכולם שנה טובה! שנת רוגע ושלווה ושמחות רבות!

סכך רגל ועד ראש

לאחרונה, נדרש הצוות הווטרנרי יחד עם מטפלי הפילים למספר טיפולים לא שגרתיים בפילים. "תמר" הפילה סובלת מבעיה בכף רגלה, ואילו בנה הצעיר "גבי" סבל מבעיית שיניים. "גבי" הצעיר הצליח לשבור חלקית את שן השנהב (חת) הימנית. דבר זה קורה פעמים רבות לפילים צעירים וסקרנים המבלים זמן רב במשחק עם עצמים שונים (בולי עץ, סלעים גדולים וכו'). הטיפול

צילום: נילי אבני-מגן

צילום הנטגן לפילה "תמר".

היעיל ביותר הוא ניסור החלק השבור. למזלו של "גבי", השבר לא הגיע עד ל"מוח הקטן" של השן, שם מתרכזים כלי הדם והעצבים, והניסור בוצע ללא קושי. שן השנהב עוד תגדל בעתיד ותגיע למימדים מרשימים. ל"תמר", לעומת זאת, התגלה סדק בציפורן השלישית בכף הרגל שנוצר

כנראה מזיהום. הסדק גורם צילום הנטגן לפילה "תמר". לה כנראה לאי נוחות, אשר גורמת לה לגרור את הרגל, ולהתעסק איתה באופן מטריד, דבר המפריע להחלמה. כדי לקבוע בוודאות את הגורם לסדק, הוחלט לעשות צילום ומכשיר הנטגן הנייד נלקח לבית הפילים. לשמחת המטפלים נתגלה בצילום שהסדק הוא שטחי ולא עמוק ואין גוף זר. באופן כללי, זמן ההחלמה של סדקים בציפורן הוא ארוך (כמו אצל בני האדם) והמטפלים מעודדים את ההחלמה על ידי טיפול איטי של חיטוי והסרה של עור יבש וחלקי ציפורן. בשלב זה, כף הרגל של "תמר" בכיוון הנכון להחלמה. מה שמאפשר את ביצוע הבדיקות הרפואיות והטיפול הרפואי בפילים הוא שיטת האימון שבה נוקטים בגן החיות - שיטת המגע החופשי. השיטה הזו, הנהוגה בתאילנד, מאפשרת גישה בלתי אמצעית בין המטפלים והפילים ומבוססת על אמון הדדי. "תמר" ו"גבי" התנהגו למופת בזמן הטיפולים ובכך אפשרו למטפלים לעזור להם להבריא. ללא מגע חופשי טיפולים אלו היו נדרשים לביצוע תחת הרדמה מלאה של הפילים - דבר שיכול היה לסכן את חייהם.

בסוף יולי יצאו נציגי תנועת "נח" להשתתף בתכנית מפגש נוער ישראלי - אמריקאי בעזרתה הנדיבה של אלן ברנט, מאגודת ידידי גן החיות התנ"כי בארה"ב. זו השנה התשיעית שיוצאת המשלחת לסן דייגו שבקליפורניה. זוהי הזדמנות נדירה מיוחדת במינה למפגש עם נוער יהודי בארה"ב בשילוב אהבה לבעלי חיים, שמירת טבע וגני חיות. 12 ימי התכנית היו עמוסים בפעילויות רבות ומגוונות שכללו: ביקורים בגן החיות של סן דייגו, ב-Wild Animal Park, ב-Sea World, ועוד. ילדי תנועת "נח" ייצגו בכבוד רב ובנועם הליכות את גן החיות התנ"כי, ובשבילם הייתה זו חוויה נדירה של קירוב לבבות, למידה, וזיכרונות לכל החיים. השנה

צילום: עידית דרור

חברי תנועת נח מאכלים פלמינגו בגן חיות של סאן - דייגו.

במיוחד, ניכרת היתה התוצאה של ההשקעה הרבה בחברי המשלחת כאשר נפגשו עם המטפלים והמדריכים באתרים השונים. השאלות אותם שאלו חברי המשלחת היו מעניינות, מאתגרות ומעמיקות במיוחד. הנושאים של שמירת טבע, בעלי חיים בסכנת הכחדה והתרומה של גני חיות בעולם עלתה שוב ושוב. חברי תנועת נח היוצאים למשלחת נבחרים לאחר שהם מוכיחים רצינות, השתתפות ומוטיבציה רבה

במגוון הפעילויות של התנועה בגן החיות, השמה דגש על שמירת טבע בגן החיות וברחבי הארץ, טיפול בבעלי חיים ומפגשים חברתיים.

החלה ההרשמה לתנועת הנוער של הגן "תנועת נח"!

ההרשמה לגילאי 14 ומעלה.
מספר המקומות מוגבל.
לפרטים והרשמה - אורי בן גיגי
במייל: tnjzoo@gmail.com

ימים א' - ה' 9:00 - 17:00
ימי ו' 9:00 - 16:30
שבת וחג 10:00 - 17:00
הכניסה עד שעה לפני סגירת הגן.

שימו לב לשינוי
שעות הפתיחה!
החל מתאריך 19/9/2010

צילום: ששון תירם

משוגעים על חיות?

בואו אלינו לחוגי טבע בגן החיות התנ"כי

לילדי גן חובה - כיתה ו'

מפגשים של כיף עם בעלי חיים, במרחבי הגן המטופחים. פעילויות חווייתיות ומאתגרות והכרות עם צוות הגן וסיפוריו. תצפיות וסיורים מאחורי הקלעים.

- תקשורת בעלי חיים • הורים וזאצאים
- שרשרת המזון • שמירת טבע
- בעלי חיים בסכנת הכחדה

פעילות בחדרים ממוזגים לפי הצורך. מנוי אישי לכל ילד המשתתף בחוגים. קבוצות קטנות והדרכה מקצועית. הפעילות מתחילה מיד אחרי חופשת סוכות.

פרטים והרשמה באתר גן החיות:
www.jerusalemzoo.org.il

פרטים נוספים בטלפון 02-6750120
או בטלפון 02-6750122

סוכות בגן החיות

חווית סוף קיץ עם שפע אירועים ופעילויות של שמירת טבע

בין התאריכים 22 בספטמבר ועד ה-1 באוקטובר, 2010.

מים בששון

סדנה אינטראקטיבית מלווה בבעלי חיים על בתי הגידול המימיים ובעלי החיים השוכנים בהם. בימים א', ג', 26-28 בספטמבר בשעה 16:00, ובימי ו' 24 בספטמבר, 1 באוקטובר בשעה 11:00, באמפיתאטרון של גן הפסלים.

על קשקשים עמדת מידע על זוחלים - נחשים, לטאות, תנינים ועוד.

גולגלות, פרוות, קרניים ושאר פני טלפיים עמדת מידע על חיות טהורות וטמאות.

קרקס הפפבה השחורה במופע אקרובטיקה קצבי יתקיים ב-29 בספטמבר, בשעות 11:00, 12:00 ובתאריכים 25, 30 בספטמבר בשעות 12:00, 13:00.

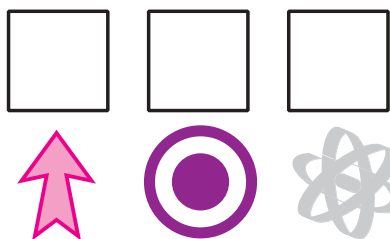
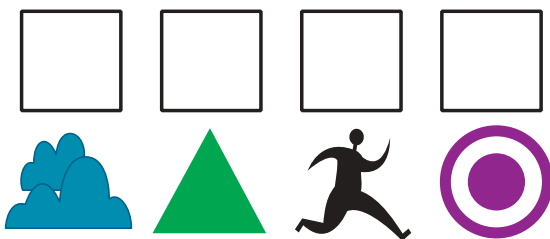
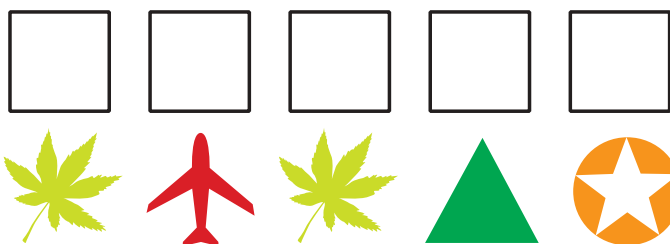
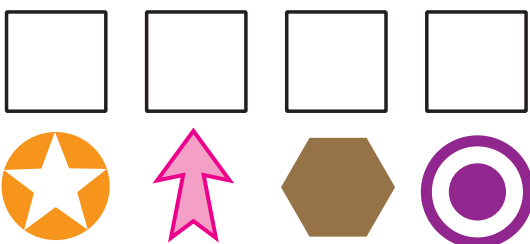
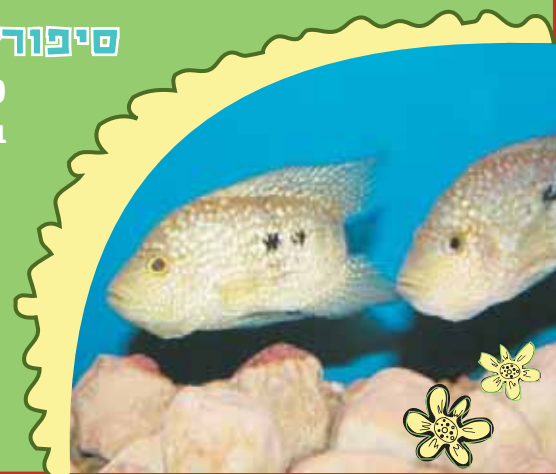
סיפורה של טיפה הזדמנות חוזרת לראות את תצוגת המים היפה והמגוונת. מיוחד - האכלה מוזרכת של הדגים הטורפים תתקיים בימי ו' 24 בספטמבר, 1 באוקטובר בשעה 10:30.

מידי יום יתקיימו ברצף האכלות מוזרקות, אימוני פילים והדרכות רבות.

בין התאריכים 23-30 בספטמבר לא תפעל הרכבת הפנימית

בימי חול המועד סוכות צפויים עומסי תנועה באזור גן החיות. מומלץ לחנות במגרש חניה מספר 3.

כל הפעילויות מותנות במזג האוויר. פרטים בטלפון 02-6750111

לכבוד ראש השנה הכנו לכם ברכה הקשורה לבעלי חיים. שבצו את האותיות לתוך הריבועים לפי מפתח הקודים, וגלו את הברכה. בהצלחה!

בחידון הקודם זכו בפרס מקורי של גן החיות - חדוה קוואס ורעות זמין.

מפתח הקודים:

א	י	ל				
ב	ו	ז	ש	נ	ו	ה

שלחו את הפתרונות ל: zoo טריוויה, גן החיות התנ"כי, ת"ד 898 ירושלים 91008.